

Granskning av Årsredovisning 2019

Sölvesborgs kommun

*Projektleddare: Mattias Johansson, Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal revisor*

Uppdragsledare: Anna Hilmansson, Certifierad kommunal revisor

*Projektmedarbetare: Annie Milvén, Kristina Lindstedt och Flora
Morina*

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	11

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2019.

Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2019.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Avvikelse mot lag och god redovisningssed har påträffats avseende investeringsbidrag, exploateringsredovisning, leasing, statsbidraget avseende Byggbonus och flyktingbidrag från Migrationsverket samt aktivering av ränta.

Inledning

Bakgrund

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga beskrivning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-03-10 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-03-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens och den kommunala koncernens verksamhet.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen och den kommunala koncernen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och resultatet med justering för förändring av resultatutjämningsreserven.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i Budget 2019 (KF § 156/2018) fastställt mål för perioden 2019-2022 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

Iakttagelser

Kommunstyrelsen lämnar, i likhet med tidigare år, inte någon sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2019.

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Mål 1: Det samlade resultatet under perioden ska utgöra minst 50 mkr.	Det samlade resultatet för året är 22,6 mkr. Räknar vi in resultat enligt budget 2020 (20 mkr), resultat enligt plan 2021 (10 mkr) och resultat enligt plan 2022 (17 mkr), blir det samlade resultatet 56 mkr.	Efter första året är prognosen att resultatet går i rätt riktning mot att tillgodose målet om minst 50 mkr under mandatperioden.
Mål 2: Investeringsnivån under perioden skall inte vara högre än avskrivningar och driftöverskotten, när investeringar i nya bostadsområden och exploateringsområden undantagits.	Investeringsnivån för 2019 uppgår till 55,3 mkr, jämfört med avskrivningar och driftöverskott som uppgår till 53,7 mkr. Räknar man in även budget 2020 och plan för 2021 och 2022 förväntas investeringsnivån uppgå till 316,3 mkr jämfört med driftöverskott och avskrivningar som förväntas uppgå till 202,7 mkr.	Efter första året uppnås inte målet och förväntas inte göra det under mandatperioden heller.
Mål 3: Soliditeten skall år 2022 vara på minst samma nivå som år 2018 (65 %).	Soliditeten för 2019 uppgår till 68 %.	Soliditeten efter första året uppgår till minst samma nivå som år 2018, vilket innebär att målet uppfylls för året 2019.

Av redovisningen i förvaltningsberättelsen förs ett resonemang kring årets och periodens förväntade utfall där två av tre mål kan ses uppfyllda för år 2019, men att målen kommer slutligt att utvärderas efter perioden 2019-2022. Det noteras särskilt att med nuvarande investeringsnivå de kommande åren kommer mål 2 ovan inte heller att bli uppfyllt för perioden.

Mål för verksamheten

Kommunen har under år 2009 fastställt mål och visioner för hela kommunen i så kallade strategiska områden och inriktningsmål. De strategiska områdena är livsmiljö, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikation samt service och värdskap.

Styrelsen och nämndernas beslutade mål redovisas under respektive nämndsavsnitt. Till dessa mål kopplas handlingsplaner och beslutas av respektive nämnd. I årsredovisningen utvärderas målen på nämndsnivå och det görs en sammanställning av måluppfyllelsen på de strategiska områdena för hela kommunen i förvaltningsberättelsen.

Strategiska område	Antal mål uppfyllda	Antal mål delvis uppfyllda	Antal mål ej uppfyllda
Livsmiljö	8	9	1
Arbete och näringsliv	4	3	0
Infrastruktur & kommunikation	2	2	0
Service & värdskap	4	4	0
Summa	18	18	1

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i Budget 2019. Av den framgår att 18 av 37 verksamhetsmål är uppfyllda, att 18 av 37 mål delvis är uppfyllda samt att 1 av 37 mål inte är uppfyllda.

I förvaltningsberättelsen anges att kommunen under år 2020 kommer ta fram och besluta om en ny vision och nya inriktningsmål. Dessa skall i sin tur mynna ut i nya mål och indikationer för respektive nämnd. Det anges även vara viktigt att det tas fram tydliga och mätbara indikatorer och att varje nämnd systematiserar arbetsgången.

Bedömning

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att det är möjligt att klara resultatmålet (mål 1) för perioden 2019-2022. Vi delar även kommunstyrelsens bedömning att investeringsmålet (mål 2) ej kommer att uppnås med nuvarande planerad investeringsnivå. Investeringsnivåerna bör därför ses över för att säkerställa en god ekonomisk hushållning. Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för de finansiella målen för god ekonomisk hushållning, vilket är en brist. Utifrån informationen i förvaltningsberättelsen bedömer vi att årets utfall delvis bidrar till möjligheten att nå de finansiella målen. De finansiella målen ska utvärderas efter målperioden 2019-2022. Vi bedömer att avsnittet kring *God ekonomisk hushållning* bör fortsätta utvecklas med årliga delavstämningar av måluppfyllelsen.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning om vikten av tydliga och mätbara indikatorer och att varje nämnd systematiserar arbetsgången. Det är av betydande vikt att såväl mål som indikatorer är tydliga, mätbara och realistiska för ett systematiskt och effektivt målarbete och för att kunna utvärdera målen på ett enhetligt sätt.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning, vilket är en brist. I likhet med tidigare år anser vi att en samlad bedömning bör upprättas i förvaltningsberättelsen, där styrelsen uttalar sig huruvida kommunen uppnår en god ekonomisk hushållning totalt sett.

Rättvisande räkenskaper

lakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Vid granskningen av resultaträkningen för kommunen har följande avvikelser noterats:

Intäkter har redovisats för lågt gällande erhållen byggbonus där kommunen har avvikit från god redovisningssed, av kvarvarande byggbonus för 2017 och 2018 om 4,3 mkr har endast 0,9 mkr redovisats på 2019 års redovisning. Totalt sett är det ca 3,4 mkr som ej har påverkat årets resultat. Då avvikelse gjorts mot god redovisningssed såväl år 2018 som år 2019 påverkar det jämförbarheten mellan åren. Kommunen upplyser öppet om avvikelsen mot god redovisningssed i årsredovisningen.

Avvikelse mot lag och god sed sker även avseende flyktingbidrag som kommunen har erhållit tidigare år från Migrationsverket, ligger kvar som framtida skuld. Totalt sett är det 31 mkr som inte påverkar årets resultat. Årets bidrag från Migrationsverket har

intäktsförts. Kommunen uppger öppet om avvikelserna mot god redovisningssed i årsredovisningen.

Ytterligare avvikelse mot lag och god sed sker då kommunen har aktiverat internränta om 10 mkr, vilket avviker mot RKR:s rekommendation 4 Materiella anläggningstillgångar, vilket redovisas öppet i årsredovisningen

Totalt uppgår avvikelserna ovan till 24,4 mnkr. Felen bedöms ej som materiella och påverkar ej periodens resultat i väsentlig omfattning.

Balansräkning

Balansräkningen är upprättad enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Vid granskningen av balansräkningen för kommunen har följande avvikelser noterats:

De investeringsbidrag som kommunen erhållit redovisas som minskning av anskaffningsvärdet, vilket inte är förenligt med RKR 18:1 eller RKR R2. Under år 2019 har kommunen erhållit 0,6 mkr i bidrag. Avvikelsen redovisas öppet i årsredovisningen.

Exploateringsfastigheter klassificeras som anläggningstillgång i balansräkningen, ingen fördelning sker mellan omsättningstillgång och anläggningstillgång samt att ingen successiv vinstavräkning sker.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Vid tidpunkten för granskningen var ett av kommunens väsentliga bolag ej färdiga med sitt bokslutsarbete, samt att revisionen pågick.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas som not i årsredovisningen.

Rådets rekommendationer avseende Drift- och investeringsredovisning (R14) och förvaltningsberättelsen (R15) tillämpas inte fullt ut för redovisningsåret 2019, eftersom

rekommendationerna börjar gälla från och med redovisningsåret 2020. Upplysning lämnas om avvikelser från de grundläggande redovisningsprinciperna. Skälen till avvikelserna framgår i årsredovisningen och avser:

- All leasing klassificeras som operationell leasing, avvikelse mot *rekommendation R5 Leasing*

Se även avvikelser redogjorda under balans- och resultaträkningen.

Bedömning

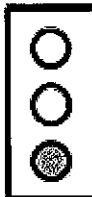
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer det som en svaghet att ett väsentligt kommunalt bolag ej var klara med bokslutet vid tidpunkten för granskningstillfället av kommunens sammanställda räkenskaper.

Vi har noterat att kommunen avviker från god redovisningssed avseende

- Investeringsbidrag
- Exploateringsredovisning
- Leasing
- Statsbidraget avseende Byggbonus och flyktingbidrag från Migrationsverket
- Aktivering av ränta

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?		
<i>Finansiella mål</i>	Delvis uppfyllt	
<i>Verksamhetsmål</i>	Delvis uppfyllt	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att skyndsamt åtgärda avvikelserna mot god redovisningssed.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att fortsätta utveckla målarbetet med tydliga mätbara mål och indikatorer för ett systematiskt och effektivt målarbete samt för att kunna utvärdera målen på ett enhetligt sätt. Vi rekommenderar även kommunstyrelsen att lämna en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning, där styrelsen uttalar sig huruvida kommunen uppnår en god ekonomisk hushållning totalt sett.

2020-04-16

Uppdragsledare
Anna Hilmarsson

Projektledare
Mattias Johansson

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sölvesborgs kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2019-11-26. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.